

מסורת הש"ס

א) [לָקַמְן קוּלָּהּ, וּ לְקַמְן טוּרָה; עֲרִיבֵינָה קֹדֶר, וְיִמְחַם מִן מִנְחֹתָיָהּ; מִיָּנִינָה יֵל, פִּסְתִּים סָרָה; לָקַמְן יֵד; וְהָךְ כִּד; לֵהָ, וְ] לְקַמְן יֵרָ; [וְקִדְשִׁין לֹא; מִיָּנִינָה יֵל, וְיִקְרָא נִדְבָהּ פֶּרֶשׁ; ד' הֵי"ד, ט) לָקַמְן וְ, וּ לְקַמְן לוּ, פִּסְתִּים סָ; סב), ט) שֶׁסּ סָא, ט) שְׁמוּתָ יֵב, ט) [עֲמִישׁ מִסֹּס, וְיִמְחַם מִן, דִּי'הָ וְהַקְרִיבוּ וְכוּ, עַד פִּירְשִׁי דִּהֲלָא], ט) פ' צוּ פִּרְשִׁי, טוּ קִדְשִׁין יָב;]

השלמים וכו'.

הגהות הב"ח

א) גמ' מה לזניה שכן פוסלת שלא לשם: ב) שם זריקה מיל' וכו' לת' הנהי, יצ"ב ע"ל ד' י ע"ה: ג) שם ואפקה רחמנא לקבלה בלשון הולכה: ד) שם מה לשעיו קודם שכן פסולו בגופו ושט:

גליון הש"ם

[גמ' מרבתי, המקריב את דם השלמים וכו', מנחתם ג ע"ב: רש"י ד"ה והקריבו: ב'ו' היא בתר שחיטה כתיב: ע"י לקמן ד' יג ע"ה נמסר ד"ה אלא אמר רמי: וכו': תוב' ד"ה מה זבוחיה וכו' וי"ל דאיבא למפידר וכו', ע"י לקמן ד' י ע"ה נמסר:]

מוסף רש"י

הקריב הבזח את הכלב. גבי אברים כתיב והקריב והכרעיס יתכן במס' והקריב הכהן את הכלב והקטיר המנחה: זו הולכת אברים לבבש. דלול' הקטרה כסוד' כתיב בקרב' והקטיר המנחה (תנ"גה יא), ומדע' כהונה שמה מניח עבודה ה"א (שערי' ו: טז). והקריבו: דלול' עולה ושחט את בן הבקר והקריבו גבי אהרן את הדם: ונלמד שזריך לקבל כלל (דקמן יא) זו קבלת הדם. אג"ש סוד' לכן סולת' אינ' אלא קבל' שרי' לאחר שחיט' נמנה' ואין סולת' אלא אם כן קיבל הדם (תנ"גה יא) ואפקיה רחמנא בלשון הולכה. כדלמנן לקול' והקריב הכהן את הכלב זו קבלת אברים לכבש (דקמן יא): והולכה לא תפקה מכלל קבלה. לנל דנראה אג"ש עבודה שפספר לבטלה שחט ר"ה שחט כל' המנח' חורק כיחל' דלל' עולה

שינויי נוסחאות

א) י"א לא ס"ד מרבתי כו' (גליון: ב) מיתת ואשה נמקח' וכן לוחא כ"ינ"מ וכו' ונש"מ י"מ מרש"י (ותוס'): וכו' היכי דלא משיב עזי ונא'ר כסולין (דקס"ט: ג) והקריב הבזח את הכלב והקטיר המנחה: כ"ל (י"הג"ה: ד) י"ל והולכה היא ואפקיה רחמנא כו' (י"ש"ש"ש ע"ש): ח) י"א לשם שלמים וכו': וע"י אות מ"ב ונש"מ ד"ה ונכ"ר: ו) י"א פסולין (כ"ינ"ט: וכן כסמון ואין שלמים רחמיין (כ"ינ"ט ודש"י: כ"ח) זו מנחת תורת (י"ש"ש"ח: ח) ובחי תורת שלמים (י"ש"ש"ח: ז) ל"ל עבודות של לשמן (צ"ס). י"ל עבודות של דם (ש"ש"ח). וע"י אות שאלח"י: י) כ"ינ"י דר"ה ע"ס שלפניו, ור"ג דר"ה דבעינן זבחה לשמה, ע"א ממוצא שפדחך והואיל ולא אפורש' ביה עבודות ממאי דלענין שחיטה קאי: ובח. שחיטת' דהו"ה: וכו' (צ"ס"מ גוסס ממאי דלענין שחיטת' זריקה קאי. וז"ה נמס' ובעינן צ"ס, צ"ס"מ י"א) שלא לשם אוכלין (ש"ש"ח: יא) י"א ואכלה (כ"ינ"ט: יג) י"א דאין מחשבת אוכלין בזריקה ולא בקבלה הולכה אלא בשחיטה (ג"ליון: ד) צ"ס ג"י וז"ה. וזריקה. עומק' עומק' ע"י צ"ס וכו' כנשת"י. וע"י ט"ק: טו) כדנתן (כ"ינ"ט: טו) הקריבה והולכה היא ל"ל (כ"ינ"ט). ונכ"ר]

ומנלן דבעינן זבחה לשמה. לכתחילה דאי ממונא שפמין לא מיפרשי ציה עבודות: **א) ממאי דלענין שחיטה קרי' י' זבח [דלמלן היינו שמייהו**.

זבח שלמים ולא נאמר זבח משום שחיטה: **מה לזבחה שכן פוסלת שלא לשם אוכלין בפסח**. שאם שחטו שלא ^א לאוכלין כגון לחולה ולזקן

שאין יכולין לאכול כוית ^ב פסול ואפילו הן בעליו דכתיב איש לפי אכלו אכילה יב' כזית ושאר עבודות לא פסלי שלא לאוכלין ^ט דכתיב תכוסו ומניא (פסחים טז פא). רצי' אמר' לזון סורסי הוא זה כלדם האומר לחצירו כוס לי טלה זה והכי אמרינן בפסחים (דף עח:) דלין (מחשבה) אוכלין צוריקה יא: **המקריב קבלה הוא דמניא והקריבו זה קבלת הדם: שכן פסולה צור**. לאפקוי שחיטה שכסירה צור דלמנן כפרק שלישי (דף לב:). שחיטה וקבלה טעונות כפון צפ' אחיזה מקומן (לקמן דף קט:) לילף להו מקריא: **וישנן בחטאות הפנימיות**. אכל זריקת ד' מוצח המילין לית צבו: זריקה זו חייב עליה מיתה אכל שחיטה כשרה צור וקבלה והולכה אע"פ שפסולה צור אין חייב עליה מיתה כדלמנר' כסדר יומא (דף כד.) ארבעה עבודות זו חייב עליהם מיתה זריקה והקטרה וניסוק המים והיין דכתיב גבי וזר' הקריב יומת ועצדתם עבודת מתנה ודרשינן עבודת מתנה ולא עבודת סילוק ועצדתם עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה והי' כולוה יס אחריהם עבודה: **מכולהו**. זכירה לשמה דל' אני אביא הולכה: **הולכה אפשר נעטלה**. שאם ר"ה שחט כל' המנבח' חורק כדמניא ^א צמתינן (לקמן דף יג:). והקריבו זו קבלת הדם. ושחט את בן הבקר והקריבו גבי אהרן הכהנים זו קבלה ^ב דהא צמר שחיטה כתיב ^ג ולא אפשר לאוקומיה כהולכה ואף על גב דלשון הולכה הוא כדחזינן כהולכת אצרים דכתיב ציה הקרבה ^ד לזון הולכה היא: ה"ג ואפקיה רחמנא קבלה בלשון הולכה למימרא ^ה דהולכה לא תפקה מכלל קבלה. לנל דנראה נעטלה שחט ר"ה שחט כל' המנבח' חורק כיחל' דלל' עולה

דקמי' לקמן (דף קמ:) לשם ששה דברים הזבח נוצח לשם י' זבחה, מנלן דבעינן לשם זבחה: **זבח זבחה**. שמהא זבוחהו לשם תורה יא: **כשרה**. ועלו לשם חובה: **פסולה**. כלומר לא עלו לשם חובה: **סודה קרייה שלמים**. כדכתיב חנן מתנות שלמים: **הטאה ואשם מנין**. כתיב ^א קמתי לה גבי האי קרב ובשר זבח חודש שלמים ציוס קרינו כיחל' וכלדנו לחודה שאכלת ליוס ויללה חלטה ואשם מנין מ"ל זבח: א"כ. דלהך דרשא לחודיה אחא לרבות חטאת ואשם שמהא אכילתו ליוס ויללה לכתוב זבח לבסוף לגבי אכילה: לא חלקס. דהא כולוה איתרבו לעיל: **שכן פסולו גצוף**. לקמן איתרבו לה ואיל': **וישנו דב' עבודות**. שאם שחט שלא לשמו ^א קיבל והלך ^ב זריק שלא לשמו אע"פ שלא חישב אלא על השחיטה ^א שלא לשמו פסול דכרינן להו לעיל אכל שינוי בעלים לא שייך אלא צוריקה דהא דרינן שחיטה לפסול שינוי בעלים אינו אלא כגון ששחט על מנת לזרוק להתכפר דהא דרינן שחיטה לפסול לא שייך בקרבן אלא להתכפר דו וכפרה צוריקה היא והכי אמר' לקמן כפרקין (דף י:) שאם אמר הריני שחט לשם פלוני כשר שחטו על מנת לזרוק לשם פלוני פסול וכן לענין קבלה והולכה לא שייך שינוי בעלים אא"כ חישב לקבל על מנת לזרוק לא חל דהבא לא פריך (ח"י רש"י:) בה' ל"ל גבי (תנ"ג' וישנן, וכן כדנתן שאלח"י: ב) כדאמרינן בפסחים ל"ל (צ"ס: ב) י"א דלמ"ד שיעבורא (ג"ליון: ב) כ"ל אסי (הג"ה:) ל' צ"ל'ק גוסס חרד. והרש"ש י' שחט טעות: א) ורא' [נאמר גמ' דהכי הוי כו' כ"ל (ג"ליון: ב) י"א דה"נ הוי כהפריש (צ"ס: ב) מכאן עד ס"ד' הוא גבהה מחאה ממלד (בב"א: וד' צ"ס:) ל' ל' לשם היחיד (בב"א:]

כל הזבחים פרק ראשון זבחים

ד.

מה לזבחה שכן פוסל שלא לשם אוכלין בפסח. וא"ת זריקה נמי תפסול מק"ו דשחיטה שאינו פוסל בשינוי בעלים אלא על מנת לזרוק ופוסלת על מנת שלא לשם אוכלין ק"ו זריקה שפוסלת בזרק שלא לשם בעלים שתפסול שלא לשם אוכלין ^א וי"ל דאיכא למיפרך מה לזבחה

שכן טעונה לפון וישנה בחטאות הפנימיות מיהו אכתי לא קמא ליה הך פירכא עד בסמוך לכך י"ל דהכא לא יליף ^ב מוציאה אלא קבלה והולכה. צרו"ך. ועוד נראה דצפ' ממיד נשחט (פסחים דף פא.) ממעט שאר עבודות שלא [פסול] לשם אוכלין: **מה לצוריקה** שכן חייב ע"ה זר ב'ו'. וא"ת ויליף קבלה והולכה משחיטה וזריקה וי"ל מה להך שכן חייצין צחון דלמנן כדשמעין: **דהולכה לא תפקה מבדל קבלה**. וזריקה לא אחא מכולהו ששנן בחטאות הפנימיות: **בא צמד** תורה ששחמה לשם שלמים כשרה. חימה דכסוף כל הפסולין (לקמן דף לו.) דרש' מנייה מנין לרבות שלמי נזיר ושלמי פסח מ"ל שלמי פ"י דנאכלין ליוס ויליה וי"ל דהסם דריש מדכבזיה גבי אכילה: **ש"ב תרתי**. וא"ת ואימא כוליה [לכהן] הוא דלמא שמהא זבחה לשם מדה וי"ל דאיכא לרצוי מטאת

ואשם ממדכזיב ^א אכילה: ^ב **וישנן לאחר מיתה**. אכל שינוי בעלים אינן לאחר מיתה כדמניא ^א (דף קט פא.) הקשה רצינו (דלמא מחמר) ^ב דשיעבודא ^ב לאו דלוריימא כמו כן אין שינוי קודם לאחר מיתה דמאי נפקא מינה דלא עלו לשם חובה לא לא מתייצי' יורשין להציא אחר דפלוגתא ^א היא כדקדושין צפ"ק (דף יג:) גבי האומה שהציבה חטאתה ומתה יציאו יורשין עולתה דקאמר שמואל והוא שהפרישה ממזים ורצ' אש' ^א אמר אפי' שלא הפרישה ממזים והל"ל הלא למ"ד שיעבודא [לאון] דלוריימא שאין שני קודם לאחר מיתה דרמי' ^א מיהא דווקא ויש לומר דנפקא מינה אם הפריש שמי שלמים או שמי עולות לאחיות ויפרש שאם אחת מתה או אצודה השניה תהיה קרינה עולה כדין הראשונה ואם קרינה הראשונה כתקונה השניה תהיה מולין וכו' מתו בעלים ועשה יורש אחת שלא לשמה הרי היא כאילו נאצדה וקרנה שניה תחתיה ואם עשה הראשונה כתיקנה או אחתה מולין אכל אם לא פירש כלום אלא שניה הפריש נכתוב קרא ובשר תודת שלמיו [זבח] מאי זבח ^א שמע מינה תרתי אשבחן זבחה שאר עבודות מנלן וכי תימא לילף מזבחה מה לזבחה שכן פוסל שלא לשם אוכלין בפסח נאמרה זבחה בשינוי קודש ונאמרה זבחה בשינוי בעלים מה זבחה האמורה בשינוי קודש לא חלקת בין זבחה לשאר עבודות אף זבחה האמורה בשינוי בעלים לא תחלק בהן בין זבחה לשאר עבודות איכא למיפרך ^א מה לשינוי קודש שכן ^ב פסולה בגופה וישנו בארבע עבודות וישנו לאחר מיתה וישנו בציבור כביחיד

התמיד ^א הרי הוא צעלוי ואפי' לשם עובד כוכבים לא מיפסיל דבעינן תצירו דומיא לדידה מחייב כפרה כמותו. צרו"ך: **שינוי בעלים** על מנת לזרוק אין זו מחשבה דשני ^א בעלים לא שייך בקרבן אלא כגון ששחט על מנת לזרוק לשם פלוני כשר שחטו על מנת לזרוק לשם פלוני פסול וכן לענין קבלה והולכה לא שייך שינוי בעלים אא"כ חישב לקבל על מנת לזרוק לשם פלוני. **המפריש קרבנו ומת והיורש מקריבו שייך** דו שינוי קדש אכל לא שינוי בעלים ^א וישנו כצנור. אכל שני בעלים לא שייך בקרבן כצור שהרי הכל בעליו: ואש"כ

למודה ש"מ [דבעינן] זבח לשם מדה. וא"ת ואימא סויה לזניה לשם מדה הוא דלמא ומנלן לרבות חטאת ואשם [האכל] ליוס ויליה וי"ל מדכבזיה להאי קרב גבי אכילה שעת מנה לרבות נמי חטאת ואשם לאכול ליוס ויליה [ותוס' סוף:] שכן פסולו בגופו וישנו ב'ו' עבודות. משא"כ בשינוי בעלים. וא"ת והלא לקמן מנח' מקריא פסול ככל ד' עבודות בשינוי בעלים וחקרן קונטרס דלוי' אלא בשחוט ש"מ לזרוק בשינוי בעלים או חמבל ש"מ סי' ויש להקשות דהלא ש"כ נאס' ללמוד דלא חלקת בין שיעי בעלים לשיעי קודש וא"ת נישא' כמו דבעיני קודש מיסבל ככל ד' העבודות [אפילו אם לא חשבן] ש"מ לזרוק כמו כן שיעי בעלים נמי. ולפי' הקונטרס דפי' דלמא ששחט שלא לשם בעליו ולא הוצי' ש"מ לזרוק אין זו מחשבה דשם בעלים לא שייך בקרבן אלא להתכפר דו וכפרה צוריקה היא (והשאל' נישא' שפיר דלין למילף משיעי קודש כי אם עבודות דשיחא כח מחשבת שיעי בעלים בשחיטה וקבלה והולכה לא שייכה מחשבת שיעי אלא א"כ דתשב ש"מ לזרוק [ותוס' סוף:] וישנו לאחרי מיתה. פי' (המקריב) [המפריש] קרבנו ומת, היורש מקריבו וצוין כי שיעי קודש ולא שיעי בעלים דלין בעלים לאחר מיתה. דקוק יציא' דהכא אחא' מיד שיעבורא דלוריימא דלמא לא דלוריימא אפי' משיעי קודש לא יציאו ויזכרן אפי' שיעי קודש נמי אית' (אלא) נאס' מיתה. ואומר רבי דלמא נמי כמ"ד שיעבורא לאו דלוריימא ואפי' יטע שיעי קודש לאחר מיתה כגון שהפריש שמי (חטאות) [שלמים] או עולת' [לאחיות וכשמנחה כזה לא יעלה לו לשם חובה ויזכר להקריב המז' [ותוס' סוף:]

עין משפט ונר מצוה

יג א מ"י פ"ד מהל' מעה"ק הלכה ופ"ג מהל' פסח"מ הלכה א:
ב מ"י פירק' ה מהל' מעה"ק הלכה א:
ג מ"י שם הלכה ז:
ד מ"י פ"ט מהלכות ציאת מקדש הלכה ג ד:
ה מ"י פ"ד מהל' מעה"ק הל"י ופ"ג מהל' פסח"מ הלכה א:
יד ו מ"י פט"ו מהל' פסח"מ הלכה א:
ד [נמי] פט"ו מהלכות פסח"מ ה"ג]

תורה אור השלם

- ואם זבח שלמים קרבעו אם מן הקורבן הוא מקריב אם זכר אם נקבה תמים יקריבו לפני יקריב: וקרא ג, א
- המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תזקח שוק דמיון למזבח: וקרא ז, לג
- והקריב ממנו אהרן מקביל קרבו תרומה לזיחה לבזון הורק את דם השלמים לו יקריב: וקרא ז, יד
- והקריב והקריע ירחין במקום והקריב הבזח את החבל והקטיר המנחה עלה הוא אשה ריח ניחח למזבח: וקרא א, יג
- ושחט את בן הבקר לפני יקריב והקריבו בני אהרן הבזכהים את הדם וזרקו את הדם על המזבח קרבי אשר פתח אהל מועד: וקרא א, ה
- ובשר זבח תודת שלקיו ביום קרבנו יאכל לא יצח ממנו עד בקר: וקרא י, טו

ליקוטים

וישנו לאחר מיתה. ושינוי בעלים אינו לאחר מיתה שבא משום דכתיב לכפר עליו ולא על חבירו ומת לאו בר כפרה מגורה הוא אלא שנחתיב להביאו. (מוס' פסחים פא.)

שיטה מקובצת

בגלן דבעינן זבחה [לשחט] יורש הקונטרס ולי ממונא שפמין תפסול לא תפריז דמיי' כלל ד' עבודות על דס. וקשה דהא נעשית כתיב כצ"ל קרב דמנאל' שפמין, ועשית שמעט עבודות הסד כדלמנ' תלמודא לקמן (ע"פ) גבי ועשה דליל נזיר. ולפי מה דפי' רש"י לקמן וף ^א גבי לא ידענא כמאל' נישא'. דפי' לא ידענא כמאל' אמר רחמנא מנאל' לא תפקה שפמין ועשית ש"מ לא ידענא שפמין ועשית ש"מ לא ידענא שפמין (ותוס' סוף:) מה לזבחה שכן פוסלת שלא לשם אוכלין בפסח. ע"י כדשמעט בסוף המסכת: והקריבו זו קבלת הדם. ע"י כדשמעט בסוף המסכת: ה"ג הולכת היא ואפקיה רחמנא בלשון הולכה להביא כמו שמוסית מקרא דזריקה הכהן את הכל המנחה ואחתי הוא דע"י זו קבלת הדם דפי', ואפקיה רחמנא בלשון הולכה לומר מחא' רחמנא בלשון הולכה כיון שאין קבלה למימרא דלא תפקיה כיון שאין להקשות וילף זריקה משחיטה וקבלה והולכה ולשתוק מזריקה דמאי מרבת שכן טענה לפון הולכה לא צ"י שפון, וא"ל דמ"ד מ"א חילא למיפרך שכן יתכן בחטאות הפנימיות דהולכה לא נמי בחטאות הפנימיות שהיה מולין את הדם עד להיכל ועד למרכת [ותוס' סוף:] אשבחן שני קודש שני בעלים מנלן. ע"י כדשמעט בסוף המסכת: ובשר זבח תודת שלמי שחורא זבחה לשם תודת. פסחים אחרים שמהא זבחה לשם שלמי. פי' דכתיב זבח זבחה. א"כ דכתיב תודת שלמי משמע שלמי או פלוגי (כ"ינ"ט:) אם כן לביתו קריא אחרת שלמי זבח. ללמד על מטאת (שלמים) [ואשם] שנאכלת ליוס ויליה, ומחלוקתיה זבח